

## ThDr. Štěpán kardinál Trochta, biskup litoměřický

Málokterá obec se může pochlubit tak významnou osobností jako Francova Lhota. Dne 26.3.1905 se zde manželům Trochtovým narodil syn. Druhý den ho pokřtil místní farář P. Ignác Kreml jménem Štěpán. Když mu bylo 8 let, zemřel mu otec. Od té doby jeho a dva sourozence vychovávala pouze matka. Do školy chodil ve Francově Lhotě. Gymnázium začal studovat v Kroměříži. Pro matčinu nemoc však musel studia přerušit a dělal doma hospodáře. Kolem roku 1923 se Štěpán dočetl v novinách, že v Itálii založil kněz Jan Bosko společnost salesiánů, která se měla starat o chudou a opuštěnou mládež. Vydal se tehdy, i když měl málo finančních prostředků, proto do Itálie. Nejdříve zde dodělal gymnázium a složil zkoušky z filozofie. Po absolvování praxe s mládeží, jak je to u salesiánů zvykem, začal studovat bohosloví na teologické fakultě turínské univerzity. Na kněze byl vysvěcen 3. července 1932. Primice ve Francově Lhotě slavil 17. července 1932. Byl prvním knězem, který vzešel z Francovy Lhoty. Byl spoluzakladatelem Ústavu pro výchovu učňovské mládeže v Ostravě kam odešel v únoru 1934. V roce 1935 přešel do Prahy a začal budovat jako člen Salesiánské společnosti chlapecký domov pro chudou mládež. Když se podařilo ústav dokončit, představovala jeho hodnota přibližně 15 milionů korun. Prostředky na stavbu získával Dr. Trochta různými způsoby. Pořádali koncerty, rozesílali letáky bohatým lidem a bankám. Ústav měl sociální a výchovné poslání. K dispozici byla sportovní hřiště a klubovny. Chlapci se tady učili hrát na hudební nástroje. Probíhaly zde různé přednášky a kurzy. Pražský ústav fungoval i za okupace, ale gestapo jej těžce snášelo. Jako ředitel ústavu byl Štěpán Trochta několikrát vyslýchán gestapem. Druhého dne po atentátu na Heydricha 28. května 1942 byl převezen do vězení. Po něm následovala doba utrpení. Jen tak by se daly charakterizovat roky prožité v koncentračních táborech (Terezín, Mauthausen, Dachau). Postavení kněží bylo mnohem horší než u ostatních vězňů. Po osvobození 23. května 1945 se vrací Dr. Štěpán Trochta do ústavu mezi své. Má ale podlomené zdraví, je fyzicky utýrán. V listopadu 1947 přichází jako nově jmenovaný biskup do Litoměřic, kde působil tři roky. Biskupem litoměřickým byl jmenován papežem Piem XII. 16. listopadu byl slavnostně svěcen ve svatovítské katedrále. Hlavním světitelům byl papežský nuncius, spolusvětitelům pražský arcibiskup mons. Josef Beran. Přišla padesátá léta. Dr. Štěpána Trochtu na každém kroku sledovali příslušníci státní bezpečnosti. 16. ledna 1953 byl zatčen a odvezen do Ruzyně. 22. a 23. července 1954 došlo k soudnímu přelíčení, kde byl odsouzen na 25 let za velezradu a vyzvědačství. Do amnestie v roce 1960 si odpykával svůj trest ve věznicích v Litoměřicích, Leopoldově, na Ruzyni, na Pankráci, ve Valdicích a nakonec skončil opět v Leopoldově. Bylo mu oznámeno, že nebude již nikdy vykonávat svůj biskupský úřad a musí se zapojit do výrobního procesu. Začal pracovat ve stavební firmě jako pomocný dělník. Dělal také různé další podřadné práce. V roce 1962 prodělal dvakrát srdeční záchvat. V listopadu mu nabídl církevní úřad jít do předčasného důchodu. Odešel do charitativního domu v Táboře a později do Radvanova u Mladé Vožice. V roce 1968 mu bylo dovoleno vrátit se zpět na biskupský stolec do Litoměřic. 28. dubna 1969 byl jmenován kardinálem in pectore, to je bez veřejného vyhlášení. Církevní poměry se u nás rok od roku zhoršovaly. Biskup Trochta byl stále více omezován. Přesto bylo 5. března 1973 papežem Pavlem VI. veřejně oznámeno jeho jmenování kardinálem. Zdravotní stav kardinála Trochty se nadále zhoršoval. Začátkem roku 1974 se na Bulovce podrobil operaci očí. V březnu byl propuštěn z nemocnice. 5. dubna k němu přijel z Ústí nad Labem církevní tajemník. Návštěva to rozhodně nebyla pouze zdvořilostní. Jednání se táhlo několik hodin a pro otce kardinála bylo mimořádně nepříjemné. Týkalo se převážně nejbližších spolupracovníků - sekretářů, jejichž činnost byla již delší dobu trnem v oku představitelů státní moci. Večer byl kardinál zcela vyčerpán a ráno byl nalezen v bezvědomí, ze kterého se již neprobral. Byl převezen do litoměřické nemocnice, kde 6. dubna 1974 odpoledne zemřel. Pohřeb byl stanoven na 16. dubna. Zpráva o jeho smrti se rozšiřovala pouze soukromě. Bylo zakázáno vztýčit černé prapory na kostelních věžích a věřící ani kněží z diecéze se nemohli zúčastnit pohřbu svého biskupa. I pohřební průvod městem byl zakázán. V katedrále před oltářem stála prostá rakev. Z přítomných zahraničních hostů zde byl např. krakovský kardinál Wojtyła, pozdější papež Jan Pavel II., který nad hrobem, ač byly proslovy zakázány, nazval zemřelého kardinála Trochtu mučedníkem. Příbuzní a spolurodáci z Francovy Lhoty zasypali rakev prstí dovezenou z jeho rodné

valašské dědiny. **Život a dílo Štěpána Trochty byly veřejně oceněny** až po listopadu 1989. Prezident Václav Havel tak učinil 28. října 1992, kdy 17. litoměřickému biskupovi a 4. salesiánskému kardinálovi propůjčil **in. memoriam Řád T. G. Masaryka II. třídy**. Toto státní vyznamenání se uděluje osobám, které se vynikajícím způsobem zasloužily o rozvoj demokracie, humanity, lidská práva a osobnostem, které se významnou měrou podílely na boji a odporu vůči totalitnímu zřízení